

2. Ластовська І. О., Пацеля О. А. Інтенсивність росту телят в молочний період за різних способів утримання. Розведення та селекція тварин: досягнення, проблеми, перспективи: зб. наукових праць міжнар. наук.-практ. конф., 20 квітня 2018 р. Житомир: Полісся. 2018. С. 217–222.

3. Марусич А. Г. та ін. Выращивание молодняка крупного рогатого скота (от рождения до 6-месячного возраста): рекомендации / А. Г. Марусич, А. И. Портной, О. А. Василевская. Горки : БГСХА, 2017. 28 с.

4. Санітарно-гігієнічна оцінка умов вирощування нетелів за різних способів утримання ремонтних телиць: монографія / О. С. Яремчук, Р. Л. Варпиховський. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2019. 180 с. 143

5. Erickson, P. S., Kalscheur K. F. Nutrition and feeding of dairy cattle. *Animal agriculture*. 2020. № 1. P. 157–180.

*Роман Санжара, Володимир Рожков, Анастасія Семенова
(Дніпро, Україна)*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОБАВКИ «КЛІНОТОКСИЛ» ПРИ ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Вступ. З забруднювачів сільськогосподарської сировини та продуктів харчування, найбільшу небезпеку для здоров'я населення становлять отрути мікроскопічних грибів – мікотоксини [1, с. 156].

Роботи великої кількості дослідників свідчать, що мікотоксини шкодять здоров'ю тварин, і насамперед пошкоджують печінку, нирки, центральну нервову систему, що надалі веде до зниження ефективності імунної та антиоксидантної систем організму тварини [2, с. 188].

Для зниження токсичної дії мікотоксинів, у тваринництві можна використовувати різні кормові добавки – сорбенти, які міцно пов'язують у кишечнику токсини та ін. чином виводять їх із процесу травлення.

Методи. Для проведення дослідження було сформовано дві групи підсвинків віком 60 днів. Молодняк розмістили двома окремими групами у загальному приміщенні в двох сусідніх станках. Режим годівлі та мікроклімату для дослідних груп зберігався однаковий.

Відгодівлю організовували у 2 періоди: перший (підготовчий) тривав від 2 до 4 місячного віку, другий — заключний від 4 до 7 місячного віку.

Дослідна група додатково отримувала з раціоном сорбент «Клінотоксил» у дозі 1 кілограм на тонну кормосуміші.

Результати. Контроль процесів росту та розвитку проводили зважуванням піддослідного поголів'я у різні вікові періоди.

В усі вікові періоди молодняк дослідної групи переважав за живою масою контрольних тварин. Слід відмітити, що перевага у віці 2 місяці складала - 6,1 %, у віці 3 місяці – 14,6 %, у віці 4 місяці – 19,6 %, у віці 5 місяців – 12,8 %, у віці 6 та 7 місяців – 12,0 %.

Тварини дослідної групи відзначались кращими відгодівельними якостями. Так, вік досягнення живої маси 100 кг у зазначеного молодняку свиней

складав 196 днів, при цьому рівень середньодобових приростів склав – 671 г, витрат кормів – 4,1 к.од. на 1 кг приросту живої маси. Слід відмітити, що у контрольних тварин великої білої породи були зафіксовані витрати – 4,5 к.од. Відповідний рівень витрат кормів пояснюється необмеженою годівлею молодняку із самогодівниць бункерного типу.

За результатами досліджень було встановлено, що використання препарату «Клінотоксил». у відгодівлі молодняку має позитивний економічний ефект, що виражається у отриманні 11,5 % додаткової продукції з кожної голови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Binder, E. M. Managing the risk of mycotoxins in modern feed production. *Anim. Feed Sci. Technol.* 2007, 133, 149–166.
2. Fisher, M.C.; Henk, D.A.; Briggs, C.J.; Brownstein, J.S.; Madoff, L.C.; McCraw, S.L.; Gurr, S.J. Emerging fungal threats to animal, plant and ecosystem health. *Nature* 2012, 484, 186–194.

Роман Санжара, Олександр Черненко
(Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ФАКТОРА СТРЕСОСТІЙКОСТІ НА ТЕХНОЛОГІЧНІСТЬ, ЯКІСНИЙ СКЛАД МОЛОКА ТА ПОКАЗНИКИ ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

За інтенсифікації виробництва та розвитку тваринницьких комплексів, постійних змін технологічних умов, проблема подолання стресу є особливо актуальною, оскільки стрес, як свідчать дані багатьох дослідників, негативно впливає на продуктивність та здоров'я тварин і тривалість їх виробничого використання [3 с. 9633; 4 с.108].

Селекція та відбір за ознакою генетично детермінованої стійкості до стресу – один із необхідних методів вдосконалення порід та ліній. Оцінка стресостійкості дає можливість прогнозувати майбутню продуктивність та виявляти перспективних для селекції тварин раніше та точніше, ніж оцінка за продуктивністю. Тому в створенні стад з високими та рівномірними показниками продуктивності, адаптивних властивостей та життєздатності потомства важливе місце має займати відбір тварин на основі визначення їх стресостійкості [2, с. 350, 5, с. 112; 6, с. 302].

Мало інформації у молочному скотарстві залишається про вплив стресостійкості на якісний склад та показники екологічної безпеки молока [7, с. 242].

В умовах промислової технології тварини досить часто вимушені пристосовуватись до технологічних навантажень: зважувань, мічення, перегруповання, ветеринарних обробок, тощо. Високостресостійкі особини в таких умовах швидко адаптуються, тоді як низькостресостійкі мають надто реактивну нервову систему, а фізіологічні зміни, що відбуваються у них при стресі негативно відбиваються на функціональному стані всіх органів і систем, робота яких в свою чергу позначається на лактаційній функції молочної худоби.